

تبیین سیاست‌های کلی نظام اداری کشور

(مبانی نظری، الگوی عملی برای سیاست گذاری،
هدفگذاری و برنامه‌ریزی اجرایی)

نویسنده: دکتر سید احمد طباطبایی

پائیز ۱۳۹۰

سرشناسه: طباطبایی، احمد، ۱۳۴۴.

عنوان و نام پدیدآور: تبیین سیاست‌های کلی نظام اداری کشور (مبانی نظری، الگوی عملی برای سیاست‌گذاری، هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی اجرایی) / نویسنده: احمد طباطبایی.

مشخصات نشر: تهران، شرکت فرآزمای پردازش، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۲-۰۵-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۴-۲۱۶.

موضوع: اصلاح نظام اداری -- ایران

رده بندی کنگره: ب ۱۳۹۰ الف ۱۵۵ / ج ۱۷۸۵ JQ

رده بندی دیویی: ۳۵۱/۵۵۰۲۶۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۶۶۲۴۶

نام کتاب: تبیین سیاست‌های کلی نظام اداری کشور

نویسنده: دکتر سید احمد طباطبایی

انتشارات: فرآزمای پردازش

شمارگان: ۵۰۰۰

قیمت کتاب: ۴۲,۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول

تلفن تماس: ۸۸۹۹۶۹۲۷

آدرس سایت: WWW.FARAZMA.NET

صفحه	عنوان
۷	دیباچه
۱۲	پیشگفتار
۲۱	بخش اول: «مبانی نظری تفکر و برنامه‌ریزی استراتژیک با نگاه تحلیلی به فرصت‌ها، موانع و مشکلات فراوی آن در ایران»
۲۲	مقدمه
۲۲	تعریف برنامه‌ریزی
۲۳	عناصر برنامه‌ریزی
۲۵	مراحل برنامه‌ریزی
۲۶	انواع برنامه‌ریزی
۳۵	رویکردهای برنامه‌ریزی
۴۵	برنامه‌ریزی استراتژیک
۴۶	تفاوت تفکر استراتژیک و برنامه‌ریزی استراتژیک
۴۸	فرآیندهای اصلی برنامه‌ریزی استراتژیک
۴۹	مزایای برنامه‌ریزی استراتژیک
۵۰	موانع و مشکلات فراوی برنامه‌ریزی در ایران
۵۱	ضرورت رعایت زنجیره تصمیم‌گیری در نظام برنامه‌ریزی
۵۷	تفاوت‌های مدیریت استراتژیک در بخش خصوصی و عمومی
۶۳	نتیجه‌گیری
۶۵	بخش دوم: «بررسی تحلیلی سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص نظام اداری»
۶۶	مقدمه
۶۷	آسیب‌شناسی نظام اداری

- ۶۹ الف) آسیب‌های مرتبط با ساختار نظام اداری
- ۷۱ ب) آسیب‌های مرتبط با رفتار نظام اداری
- ۷۵ سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در بخش نظام اداری
- ۷۸ طبقه‌بندی مفهومی سیاست‌های کلی نظام اداری
- ۷۹ الف) فرهنگ سازمانی
- ۸۲ ب) جذب و نگهداری نیروی انسانی
- ۸۷ ج) توسعه منابع انسانی
- ۹۲ د) نظام جبران خدمت
- ۹۶ هـ) وضعیت بازنشستگان و مستمری بگیران و نحوه ارتباط نظام اداری با آنان
- ۹۸ و) تعادل بین کار و زندگی
- ۱۰۲ ز) تشکیلات و ساختار دولت
- ۱۰۵ ح) اصلاح فرآیندها و استفاده از تکنولوژی‌های جدید برای انجام فعالیت‌ها
- ۱۰۷ ط) جایگاه مردم و ارباب رجوع در نظام اداری
- ۱۱۱ ی) نگرش سیستمی، هدف‌داری و هدف‌گرایی
- ۱۱۳ ک) سلامت نظام اداری
- ۱۱۷ ل) قوانین و مقررات اداری
- ۱۱۹ م) کیفیت نیروی انسانی از نظر تعهد و وجدان کاری
- ۱۲۱ ن) مدیریت دانش

۱۲۳	ص) نظام کنترل
۱۲۶	ع) نوآوری و بهبود مستمر
۱۲۹	نتیجه‌گیری
۱۳۱	بخش سوم: «پایه‌های نظری و راهکارهای عملی برای سیاست‌گذاری، هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی و شاخص‌گذاری برنامه‌های کلان اجرایی»
۱۳۲	مقدمه
۱۳۳	بیان مسأله
۱۳۴	روش‌شناسی اندازه‌گیری ایله یا مفهوم
۱۳۵	عوامل موثر بر درک روابط بین پدیده‌ها
۱۳۷	سلسله مراتب تصمیم‌گیری برای هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی
۱۳۹	ضرورت شاخص‌گذاری و اندازه‌گیری سیاستها و اهداف کلان اداری
۱۴۲	چرخه بهبود و توسعه مستمر (PDCA)
۱۴۲	رویکردهای معرفت‌شناسی در مطالعات راهبردی، پژوهش‌ها و خط‌مشی‌گذاری
۱۴۳	الف) رویکردهای کنشی
۱۴۵	ب) رویکردهای فراکنشی
۱۵۰	استراتژی‌های عملیاتی برای بهبود و تحول در هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی
۱۵۵	الگوی چرخه ترکیبی بهبود راهبردها، هدفها و برنامه‌های اجرایی
۱۵۷	نتیجه‌گیری

بخش چهار: «الزامات اجرایی سیاست‌های کلی نظام اداری کشور»	۱۶۱
مقدمه	۱۶۲
الزامات اجرایی سیاستها، راهبردها و برنامه‌های اجرایی	۱۶۳
نتیجه‌گیری	۱۷۹
پیوست‌ها	۱۸۱
سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هـ ش	۱۸۲
سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۸۴
سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف	۱۹۳
سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه ابلاغی مقام معظم رهبری	۱۹۷
منابع و مأخذ	۲۰۹

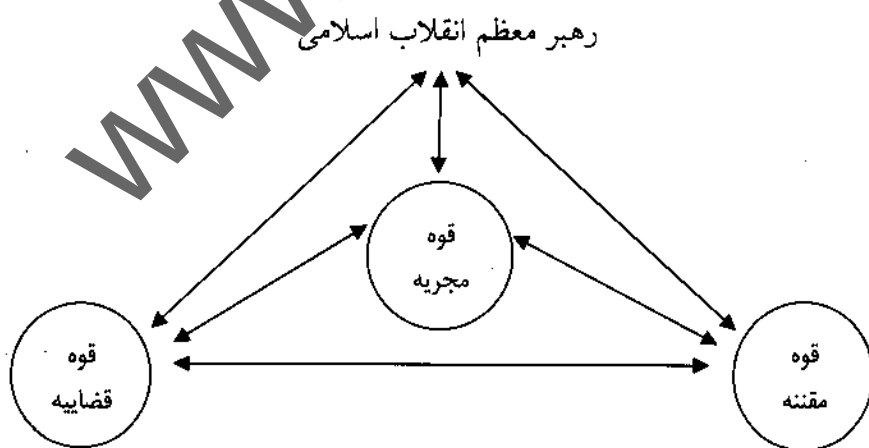
دیاچه

اصول در هر نظام سیاسی، راهبردها و سیاست کلان در قالب اسناد بالادستی مسیر و جهت حرکت به سمت اهداف عالیه را تعیین می کند.

نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نظامی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی با تأکید بر مشارکت حداکثری مردم، رشد و تعالی انسان به سوی ارزش‌های الهی را هدف‌گذاری نموده است.

امروز جمهوری اسلامی بعنوان یک مدل حکومتی در سطح دنیا بویژه از سوی عدالتخواهان، آزادیخواهان و مسلمان جهان مورد عنایت قرار گرفته است. اصولاً در نظام جمهوری اسلامی فرایند خط مشی گذاری در ایران بشرح زیر انجام می گیرد:

براساس قانون اساسی ارکان نظام جمهوری اسلامی ایران در نمودار زیر مشخص شده است.

براساس اصل یکصد و ده قانون اساسی، رهبری وظایف خط مشی گذاری نظام را برعهده دارد:

۱- تعیین سیاست های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام

۲- نظارت بر حسن اجرای سیاست های کلی نظام

در حقیقت رهبر نظام بعنوان فقیه، آگاه، عادل، توانا و زمان شناس با استفاده از ظرفیت های کارشناسی و با مشورت سه قوه و مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست های کلی نظام را طراحی می کند و خط مشی گذاری در قوه مقننه بعنوان قانون براساس این سیاست ها خواهد بود. در حقیقت فرایند خط مشی گذاری در نظام جمهوری اسلامی بشکل زیر است:

فرایند خط مشی	فرایند خط مشی گذاری در ایران
مأموریت های کلی نظام	قانون اساسی
تصویب مقام رهبری	چشم انداز
تصویب رهبری پس از مشورت با مجمع	سیاست های کلی نظام
تشخیص مصلحت	قوانین عادلانه و ۵ ساله (خط مشی)
مجلس شورای اسلامی	آیین نامه های اجرایی (رویه ها)
دولت	اجرای خط مشی
رییس جمهور، وزرا و دولت	ارزیابی خط مشی
رهبری / دولت / مجلس / قوه قضاییه	

در نظام جمهوری اسلامی ایران براساس قانون اساسی و مبانی و اصول مکتب اسلام و اقتضاء شرایط، رهبری با استفاده از تمام ظرفیت‌ها چشم انداز بیست ساله نظام را طراحی می کند.

چشم انداز بیست ساله نظام پس از یک کار کارشناسی قوی و به استناد هزار صفحه سند بررسی و آسیب شناسی وضع موجود، قوت ها و فرصت ها، تهدیدها و ضعف ها، تدوین و پس از بررسی توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شد.

در حال حاضر در نظام جمهوری اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام با استفاده از نظرات دولت (قوه مجریه)، مجلس، صاحب نظران و SWOT راهبردی را در قالب سیاست های کلی تدوین و پس از تصویب مقام معظم رهبری بعنوان مسیر اصلی حرکت به سوی چشم انداز مبنای خط مشی گذاری قرار می گیرید.

در بخش اداری سیاست کلی نظام در چند محورا صلی تنظیم شده است:

۱. نقش دولت بعنوان هادی، سیاست گذاری، ناظر عالی و مسئول بخش و کالای عمومی تعریف شده است.

۲. فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه های انسانی و اجتماعی

۳. توانمندسازی نیروی انسانی از طریق بهبود و روز آمدی روش های گزینش منابع انسانی، دانش گرایی، شایسته سالاری مبتنی بر اخلاق اسلامی، ایجاد زمینه رشد معنوی و ارتقاء دانش و مهارت نیروی انسانی، رعایت عدالت در نظام پرداخت و ارتقاء

۴. توانمند سازی مدیران و ارتقاء روش های مدیریتی

۵. ایجاد تعادل بین کار و زندگی افراد در نظام اداری
 ۶. اصلاح ساختارها و تمرکز زدایی به منظور چابک سازی و منطقی ساختن تشکیلات دولت
 ۷. افزایش بهره وری، اثربخشی و کارایی، کل نگر و همسوسازی و هماهنگی
 ۸. توجه به نظام اداری الکترونیک، یکپارچه شدن اطلاعات و دانش بنیان کردن نظام اداری
 ۹. خدمات رسانی برتر و نوین و کیفی به مردم و احقاق حق مردم و تکریم مردم و فرهنگ پاسخگویی
 ۱۰. استفاده از ظرفیت های مردم در نظام اداری
 ۱۱. نهادینه سازی وجدان کاری، انضباط اجتماعی، فرهنگ خود کنترلی، امانت داری، صرفه جویی، ساده زیستی و حفظ بیت المال
 ۱۲. تنظیم روابط و مناسبات اداری براساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و نیز رفاه نسبی آحاد جامعه
 ۱۳. ارتقا سطح سلامت نظام اداری و رشد اخلاقی و کارآمد سازی ساختارها و شیوه های نظارت و کنترل در نظام اداری
 ۱۴. حمایت از روحیه نوآوری، ابتکار و اشاعه فرهنگ و بهبود مستمر به منظور پویایی نظام اداری
- طبعاً برای اجرایی شدن این سیاست ها بایستی گام های زیر برداشته شود:

(۱) تبیین سیاست ها و رسیدن به یک فهم مشترک توسط همه صاحب نظران

و مجریان

(۲) تدوین شاخص ها و معیارهای روشن برای رصد این سیاست ها

(۳) تدوین برنامه اجرایی با زمان بندی روشن

(۴) تبیح قوانین براساس سیاست های ابلاغی

(۵) تدوین بسته های اجرایی در قالب برنامه اجرایی

بر همین اساس شایسته است صاحب نظران با استفاده از مبانی نظری و اسلامی، آسیب شناسی نظام اداری و شرایط و اقتضای کشور، نسبت به تدوین کتب اقدام نمایند. اساتید محترم دانشگاه و حوزه نیز با تدوین سرفصل دروس و تدریس و تحقیق در مراکز آموزشی بستر نهادینه نمودن این هیأت ها را فراهم نمایند.

در همین ارتباط جناب آقای دکتر سیداحمد طباطبایی که خود سال ها در سیستم اداری تلاش و کوشش نموده و از مدیران عالی این سیستم هستند، با همتی قابل تحسین مجموعه فعلی را تهیه و تدوین کرده اند. لازم می دانم از ایشان و همه کسانی که به ایشان کمک کرده اند تقدیر نمایم و این همت را پاس می داریم. امید است مورد عنایت حضرت حق قرار گیرد.

لطف اله فروزنده دهکردی

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

پیشگفتار

در هم تنیدگی مفاهیم بنیادی تحول اداری و خط‌مشی‌های نظام اداری از یک سو و برداشت‌های متفاوت و گاه متناقض برنامه‌ریزان، قانون‌گذاران، استراتژیست‌های سازمانی از سوی دیگر، ترسیم اهداف بلند مدت و دستیابی به مفاهیم سیاست‌های تحولی را در عرصه کشوری دستخوش دگرگونی، پراکندگی و انشقاق ساخته است. تعدد مراکز سیاست‌گذاری، در هم آمیختگی مفاهیم برنامه‌ریزی، برنامه‌ریزی استراتژیک، تفکر استراتژیک و مدیریت استراتژیک در عرصه‌های اجرایی، وجود برخی الگوهای ناسازگار با فرهنگ اسلامی- ایرانی در عرصه‌های تحولی سازمانها، فقدان شناخت سیستمی، نقطه‌ای دیدن موضوعات بنیادی، تقلیدی بودن ساختارها و ... تدوین سیاست‌های کلی نظام اداری را به عنوان محور و خطوط راهنمای برنامه‌های نظام اداری ضروری ساخته بود. این سیاست‌ها در تاریخ ۱۳۸۹/۱/۳۱ بصورت جامع از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ گردید تا دست‌اندرکاران، برنامه‌ریزان و استراتژیست‌های سازمانی با تأسی از مفاهیم محوری آن قادر باشند نسبت به نهادهای جدید کردن فضای سازمانی مناسب و واکاوی اصول و محورهای آن و استفاده از آنها در پیشبرد برنامه‌ها و در صورت لزوم یکپارچه‌سازی فرآیندهای مهم تحول اداری و ساختن تصویر منسجم و یکپارچه از آن اقدام نمایند.

از نظر جایگاه فلسفی، مفهومی و حقوقی سیاست‌های کلی نظام اداری، در بین متخصصان و نخبگان از حیث سلسله مراتب تصمیم‌گیری، اختلاف نظر وجود دارد. غنی زاده این بخش از ابهامات را در بررسی ماهیت و جایگاه حقوقی

سیاست های کلی نظام به خوبی تبیین و ابعاد حقوقی آن را موشکافی کرده است که در بخش سیاست های کلی نظام اداری قابل گزیده برداری است (غنی زاده، ۱۳۸۷، ص ۱۶۶). بنابراین برای برون رفت از این ابهامات بی شمار و دستیابی به یک سلسله اصول پایدار و متعارف در باب سیاست های کلی نظام اداری می توان این قواعد حقوقی مورد اشاره آقای غنی زاده در مبحث ماهیت سیاست های کلی نظام را به مجموعه سیاست های کلی نظام اداری تعمیم داد. این قواعد و اصول عبارتند از:

۱- سیاست های کلی نظام اداری از جنس قانون نیستند، بلکه مجموعه راهبردها و سیاست های هدف گرا هستند که برای تحقق ارزش ها و اهداف قانون اساسی تعیین و ابلاغ شده اند.

۲- سیاست های کلی از جنس احکام حکومتی نیستند، چون احکام حکومتی از فرامین شرعی هستند. مگر اینکه رهبری در اعلام و ابلاغ، سیاست ها بر حکومتی بودن آن صحه گذارده باشند.

۳- شورای نگهبان نمی تواند با استناد به سیاست های کلی نظام، مصوبات مجلس را رد کند، مگر اینکه قبلاً این اختیار از سوی رهبری به شورا داده شده باشد.

۴- دادگاه ها نمی توانند به استناد سیاست های کلی نظام اداری به صدور حکم پردازند، چون سیاست ها از جنس قانون نیستند و دادگاه ها فقط مجازند در صدور رای به حکم قانون استناد کنند.

۵- این سیاست ها چون در حکم قانون نیستند، به طور مستقیم نمی توانند موجب حق یا تکلیف برای شهروندان باشند.

۶- دیوان عدالت اداری نمی تواند به ادعای مغایرت مصوبات با سیاست های کلی نظام اداری وارد رسیدگی شود. مگر اینکه قبلاً چنین مسئولیتی از سوی رهبری تفویض شده باشد.

۷- مجلس شورای اسلامی مکلف است در چهارچوب سیاست های کلی نظام اداری به قانون گذاری پرداخته و نسبت به رفع آن اقدام نماید، چون سیاست ها همچنانکه غنی زاده در سیاست های کلی نظام اشاره دارد، از مصادیق «حدود مقرر در قانون اساسی» مندرج در اصل ۷۱ قانون اساسی محسوب می شوند.

۸- چون سیاست های کلی نظام اداری پس از تأیید و ابلاغ مقام معظم رهبری صورت گرفته است، مغایر با شرع نیستند و چون در جهت تحقق ارزش ها و اهداف مندرج در قانون اساسی شکل گرفته اند، نمی توانند مغایر با قانون اساسی و احکام شرعی باشند.

۹- ضمانت اجرایی سیاست های کلی نظام اداری همچنانکه برخی صاحب نظران در باب سیاست های کلی نظام مورد اشاره قرار داده اند از جنس ضمانت سیاسی و راهبردی هستند (غنی زاده، ۱۳۸۷، ص ۱۷۴) لذا می تواند برای متخلفین، پیامدهایی چون عزل، برکناری، سوال و بازخواست، تشویق و تنبیه و... به دنبال داشته باشد.

۱۰- سیاست های کلی نظام اداری نیز همچنانکه در سیاست های کلی نظام اشاره شده، برای همه قوا و نهادهای عمومی اعم از دولتی و غیر دولتی، الزام آور است و تخطی از آن مسئولیت آور است (همان، ص ۱۷۴)

۱۱- سیاست های کلی نظام اداری با اصل حاکمیت قانون مغایرتی ندارد، بلکه جهت گیری ها و حتی اولویت های آن را برای هدف گذاری، برنامه ریزی، اجرا و نظارت مشخص می کند.

۱۲- سیاست های کلی نظام اداری در چارچوب تفکیک قوا نیز معنادار است، زیرا مرجع بالاتر برای هماهنگی وجود دارد (همان منبع، ص ۱۷۴).

۱۳- سیاست های کلی نظام اداری می تواند در حکم اصول بنیادین حکومت داری نظیر آنچه که در سایر حکومت های قانونی و حقوقی در جهان متداول است، تفسیر و برای سایر دستگاه های اجرایی، تقنینی و قضایی و همچنین موسسات دولتی و غیردولتی الزام آور باشد.

۱۴- سیاست های کلی نظام اداری می تواند در حکم مانیفست نظام حکمرانی خوب و شایسته مبنایی برای انسجام بخشی و هماهنگی برنامه ها و اقدامات در بین دستگاه های اجرایی در درون حاکمیت تفسیر شود و با شاخص گذاری عینی و با در نظر گرفتن شرایط سازمانی مبنای قابل قبولی برای ارزشیابی و بررسی پیشرفت سازمانی در نظر گرفته شود.

۱۵- معاونت توسعه مدیریت و سرمایه ریس جمهور می تواند مجموعه سیاست های کلی نظام اداری را به دلیل اهمیت بخش اجرایی در نظام تصمیم گیری و ضرورت الگوپذیری بخش اجرایی سایر بخش های حکومتی، اقدامات خود را به گونه ای سامان دهد، تا با تبیین ابعاد نظری و جایگاه حقوقی سیاست های کلی نظام اداری به عنوان راهبردی هدف گرا نسبت به معرفی شاخص های کیفی و کمی

متناسب با اهداف تعیین شده اقدام نماید و براساس دستور مقام معظم رهبری پیشرفت آن را در بین دستگاه های اجرایی در فواصل زمانی معین مشخص نمایند. بنابراین به عنوان نتیجه نهایی بهتر است بگوییم که سیاست های کلی نظام اداری در این پودمان آموزشی، مجموعه راهبردها و اهداف هدف گرا فرض شده اند که نه صرفاً از جنس قانونند، نه از جنس احکام حکومتی یا خط و مشی عمومی و نه از جنس سیاست اجرایی، جهت گیری های اختیاری و یا مصلحتی، و نه از جنس آرمان های قانونی و احکام شرعی.

همچنین این سیاست در شمار آیین نامه ها، دستورالعمل ها، شیوه نامه ها یا نظام نامه ها هم که از جنس بایدها و نبایدها است، قابل طبقه بندی نیستند، بلکه این سیاست ها را، بهتر است مجموعه ای از اهداف و راهبردهای هدف گرا، اندازه پذیر و هم راستا با آرمان های قانون اساسی و لازم الاجرا برای قوای سه گانه از نظر اهتمام به تحقق پذیری آن در همه ابعاد مسئولیت های کاری فرض نماییم که تخطی از آن از سوی کلیه مقامات مسئولیت آور بوده و می تواند با برخورد قانونی از جنس تغییر سمت، برکناری، تنزل مقام و... از سوی مقامات بالاتر منجر شود. این برداشت یا تفسیر از سیاست های کلی نظام اداری به دلیل ظرفیت های نسبتاً کاملی که در اختیار دستگاه های اجرایی و حکومتی قرار می دهد، در سرتاسر این مجموعه به عنوان راهکار عملی برای تبیین و تحلیل سیاست ها، جایگاه قانونی و ضمانت اجرایی آن در نظر گرفته شده است، روسای قوا، رهبران سازمان ها، مدیران و برنامه ریزان در سطح ملی و استانی می توانند به گونه ای مستقیم و غیرمستقیم تحقق پذیری این سیاست ها را در برنامه های راهبردی خود لحاظ و در فواصل زمانی معین همچنانکه در ابلاغ سیاست ها بر آن تأکید شده است، رصد نمایند.

لذا این مجموعه در تلاش است تا علاوه بر نکات حقوقی، در حد امکان با بسط ابعاد مفهومی سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های اجرایی، ابهامات برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران و مجریان را در سطوح مختلف برنامه‌ریزی کاهش دهد و امکان عملی شدن سیاست‌های کلی را در بستر اجرایی فراهم نماید.

نکات دیگری نیز در این کتاب مورد توجه قرار گرفته است که توجه به آن شناخت ابعاد مفهومی و تخصص مندرج در آن را آسان‌تر می‌گرداند. اهم این نکات به شرح زیر است:

۱. در کتابی که فرا روی شما خوانندگان گرامی است از پرداختن به تعاریف زیاد مفاهیم و ذکر عناصر جزئی سازنده یا ورود به مفاهیم از حیث تفاوت‌های دیدگاهی خودداری شده است. خوانندگان محترم از طریق کلید واژه‌های مربوط به راحتی این فرصت را خواهد داشت تا در سایت‌های پژوهشی با دنیایی از مفاهیم متنوع و متکثر روبرو شوند. ذکر این تعاریف اگرچه در این مجموعه میسر بود ولی به دلیل حجم زیاد آن و احتمالاً دور شدن از هدف و پیام اصلی کتاب، به خلاصه‌ای مفهومی از تعاریف که به راحتی قابل فهم بوده و مبنایی برای حرکت رو به جلو باشد، بسنده شده است. بی‌شک بررسی همه جوانب مفهومی در قالب نظریه‌های علمی و تجربی نیازمند بررسی مفصل است که باید در موقعیتی جدا در قالب موضوع اختصاصی تر شرح و بسط داده شود.

۲. از آنجا که انسان هم هدف توسعه، هم محور برنامه‌های توسعه بوده، در راه رسیدن به توسعه پایدار از بیشترین اهمیت برخوردار است، این مفهوم در سراسر کتاب و در تمامی تحلیل‌ها بصورت ویژه مورد توجه قرار گرفته و در سطوح مختلف

تحلیلی این ابعاد مورد اهتمام بوده است. در تنظیم و تنسيق مطالب و در پیوند دادن آن با سیاست های ابلاغی این امر از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است.

۳. اکثر تحلیل ها با توجه به مبانی علمی و موازین ارزشی و فرهنگی و علائق و استعداد شخصی و همچنین عقاید و نگره های فلسفی، معنوی، روانشناختی، اجتماعی، سیاسی، مدیریتی و ... با الهام از تجارب فردی کسب شده در طول سه دهه از انقلاب اسلامی، سیاست ها و اسناد بالادستی صورت بندی و به تصنیف در آمده است.

۴. جمهوری اسلامی ایران که اکنون تجربه تدوین سند چشم انداز بیست ساله در افق ۱۴۰۴، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سیاست های اصلاح الگوی مصرف، سیاست های کلی نظام اداری، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و قانون برنامه پنجم را در اختیار دارد، شایسته است تا سیاست گذاران، برنامه ریزان، مدیران، کارکنان و کارگزاران آن در حوزه های مختلف مانی نظری تفکر و برنامه ریزی استراتژیک را مورد مذاقه قرار داده و از آن شناخت عمیقی داشته باشند. تا بتوانند پایه های نظری و راهکارهای عملی سیاست گذاری، هدف گذاری و خط مشی گذاری را از یک سو درک و مورد تفسیر قرار دهند و از سوی دیگر با پیوند آن مفاهیم با الزامات اجرایی سیاست های کلی و ارتباط ارگانیک آن، ارائه تصویری یکپارچه اما چند بعدی از حرکت نظامدار و سازماندهی شده را در این بخش به نمایش بگذارند. اکنون که این کتاب با همه نارسایی ها و کاستی ها در اختیار شما قرار گرفته است بدیهی است دارای نواقص و اشکالاتی باشد. از تک تک خوانندگان گرامی، صاحب نظران مدیریت و برنامه ریزان اجرایی، سیاست گذاران، صاحبان اندیشه و بینش،

خواضعانه درخواست دارم با ارسال نامه الکترونیک به آدرس Ahmad_tabo@yahoo.com یا Ahmad.tabo2010@gmail.com با ارائه راهنمایی‌ها و ارشادات خود در جهت غنای بیشتر این مجموعه، این حقیر را بهره‌مند سازید تا زمینه کاهش نقایص و ضعف‌های آن در ویرایش‌های بعدی فراهم گردد.

در پایان برخود فرض می‌دانم که از همکاری عالمانه، خلاقانه و مبتکرانه همکار ارجمند جناب آقای علی‌اله قنبری که در تنظیم محتوای فصل دوم با تعهد ستودنی همکاری کرده‌اند تقدیر و تشکر نمایم، از جناب آقای توکلی مشاور فرهنگی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور که در ارائه نظرات اصلاحی و طبقه‌بندی موضوعات، نظرات ارزنده‌ای را ابراز نمودند، تشکر می‌نمایم. از جناب آقای رحمت‌اله پاکدل و سرکار خانم نوشین غریب دوست که در ویرایش نهایی با تعهدی ستودنی همکاری داشته‌اند، سپاسگزاری می‌نمایم. همچنین از سرکار خانم مهدیه آذرطوس که در تأیید و اصلاحات ویرایشی تقبل زحمت فرمودند صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم.

همچنین از نظرات بی‌بدیل جناب آقای سید مهدی میرحسینی زواره، رئیس امور ساختارهای سازمانی در غنا بخشیدن بیشتر به این مجموعه و دقت نظر و اهتمام ویژه دوست فرهیخته و همکار سالهای طولانی دوران خدمت جناب آقای سید صدرالدین صدری نوش آبادی رئیس امور توسعه منابع انسانی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور که در مطالعه دقیق و ارائه اصلاحات ضروری و هوشمندانه نهایت اهتمام را به عمل آوردند و همچنین از، دلگرمی‌ها و پشتیبانی ارزشمند جناب آقای ریاحی معاونت پشتیبانی و توسعه

منابع معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور به مصداق من لم یشکر المخلوق هم یشکر الخالق سپاسگزاری کنم.

از حمایت های بی دریغ و تأکیدات عالمانه جناب آقای دکتر لطف اله فروزنده دهکردی معاونت محترم توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور که در طول مراحل مختلف مشوق اینجانب بود و بدون شک این کار بزرگ در این زمان کوتاه بدون همکاری، معاضدت و همدلی او برای این حقیر امکان پذیر نبود، از صمیم قلب تشکر می نمایم و امیدوارم این کار کوچک در تحقق رسالت و مأموریت های بزرگ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی در مباحث مهم راهبری برنامه های تحول اداری در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تبیین سیاست های کلی نظام اداری کشور مفید فایده واقع شود.

لذا استعانت از محققان، پژوهشگران، مدیران و سیاست گذاران در تبیین، روشننگری و ترویج هر یک از مفاهیم ضرورتی اجتناب ناپذیر است. مبانی نظری و عملی هر یک از مفاهیم آنچنان گسترده و گرانبار از ارزشی است که ذکر همه ابعاد آنها در این مجموعه مختصر غیر ممکن می نمود و راهنمایی و ارشادات صاحب اندیشه و قلم و طبع بلند آنان در ترمیم نقاط ضعف و تبیین دقیق تر ارزش های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و مدیریتی در همه حال ستودنی، مورد نیاز، مقبول و در خور تقدیر و تشکر خواهد بود.

در این بازار اگر سودی است با درویش خرسند است خدایا منعمم گردان به درویشی و خرسندی

سیداحمد طباطبایی